

CERTIFIERAD
FN-SKOLA

Aktion FN för en bättre värld

elevmaterial

INNEHÅLL

VAR MED I AKTION FN.....	3
AKTION FN FÖR EN BÄTTRE VÄRLD.....	4
STATIONER FÖR EN BÄTTRE VÄRLD.....	5
10 TIPS FÖR EN BÄTTRE VÄRLD.....	11
FÖR DJUPNING: DU ÄR INTE ENSAM.....	13
MATERIAL.....	14

VAR MED I AKTION FN

Aktion FN är en aktion som görs av FN-elevföreningar på FN-skolor fyra gånger per år. Aktion FN ger FN-elevföreningar chansen att sprida information och skapa engagemang för FN och en bättre värld.

Genom Aktion FN är er skola med och uppmärksammar och stödjer FN:s arbete samt bidrar till ett bättre samhälle lokalt och globalt. Aktionerna synliggör även er förening på skolan och är ett bra tillfälle att värva fler medlemmar till er FN-elevförening.

Till varje Aktion FN finns förslag på aktiviteter på skolan, material att använda till dem, samt förslag på fördjupning i det aktuella ämnet.

Har ni frågor? Kontakta oss på skolenheten via FN-förbundets hemsida: <https://fn.se/om-oss/organisation/personal/>

Aktion FN läsåret 2020/21

För Globala målen – inför FN-dagen	vecka 42	skickas ut vecka 38
För mänskliga rättigheter – inför MR-dagen	vecka 49	skickas ut vecka 46
För jämställdhet – inför kvinnodagen	vecka 10-11	skickas ut vecka 6
För en bättre värld	vecka 19	skickas ut vecka 14

AKTION FN FÖR EN BÄTTRE VÄRLD

Vi är många som oroas av världsläget. Med väpnade konflikter, klimathot och rekordmånga människor på flykt är det lätt att tvivla på framtiden. Men trots allt detta finns det hopp. Världens länder har antagit Agenda 2030 med de globala målen för hållbar utveckling, den mest ambitiösa framtidsplan världen skådat. I sommar äger även FN:s miljökonferens Stockholm + 50 rum som kommer uppmärksamma 50 år av globalt miljöengagemang och vikten av att öka takten i omställningen mot hållbara och gröna samhällen, där ingen lämnas utanför. Nu är civilsamhällets engagemang viktigare än någonsin. Ju fler vi är, desto mer kan vi göra tillsammans.

Var med och arrangera Festivalen One Earth på er skola för att skapa hopp och höja ungas röster i arbetet för en bättre värld!

Vad? En festival för en bättre värld.

Varför? För att öka kännedom om och skapa engagemang för hur var och en av oss kan bidra i arbetet för en hållbar, rättvis och fredlig värld.

När? V.19 inför FN-konferensen Stockholm + 50.

Hur?

Arrangera en festival på skolan med olika stationer som lyfter hur FN och var och en av oss kan bidra till en hållbar värld. Nedan finner ni tips på stationer som ni kan plocka ifrån och ändra på så att de passar just er skola. Vissa stationer innehåller tävlingsmoment, använd gärna då de utskickade tygpåsarna som priser. På portalen för FN-skola hittar ni affischer att hänga upp vid varje station som förklarar stationen om ni inte kan bemanna stationen själva. Lägg även fram faktabladet *10 tips för en bättre värld* vid varje station. Häng även upp den utskickade banderollen *FN-skola för en bättre värld* för att rama in området för festivalen. Marknadsför aktionen med det medföljande sociala medier-kitet bestående av en Instagrambild och filter.

STATIONER FÖR EN BÄTTRE VÄRLD

Här nedan hittar ni förslag på stationer till er festival. På portalen för FN-skolor: <https://fn.se/portalen> finns även tillhörande material och förklarande affischer till stationerna. Lösenord till portalen är: indien. Några stationer innehåller tävlingsmoment. Använd gärna de utskickade tygkassarna som priser till dessa.

Klimatsmart för en bättre värld

Klimatfrågan har aldrig varit viktigare. Vi behöver minska utsläppen drastiskt för att undvika en klimatkatastrof. Och vi behöver göra det nu! Var med och uppmärksamma klimatfrågan på er skola!

Vad? En utställning och en tipsrunda.

Varför? För att skapa kunskap och engagemang för klimatfrågan.

Hur?

Häng upp den tidigare utskickade affischserien om klimatet på en synlig plats på skolan. Sätt även upp den tipsrunda som hör till affischserien som ni hittar på portalen för FN-skolor. Uppmana elever att ta del av utställningen för att hitta svaren till tipsrundan. Tips! Dela gärna ut ett pris bland de som deltagit i tipsrundan.

Skräpplockning för en bättre värld

Nedskräpning är ett stort hållbarhetsproblem. Det riskerar att skada djur och människor. Plast bryts ner väldigt långsamt och kan skada miljön under hela processen från en igenkännbar produkt till att det sönderdelats till mikroplaster. Var med och bidra till en hållbar värld.

Vad? Skräpplockning i närområdet.

Varför?

För att bidra till en hållbar miljö.

Hur?

Bestäm ett område som deltagarna ska plocka skräp i. Markera gärna upp påsar att plocka i, där några kan vara för brännbart och några för plast. Tips! Dela gärna ut ett pris bland de som deltar. Det kan antingen vara ett pris som går till den som plockat mest eller lottas ut bland de som deltagit.

Globala målen för en bättre värld

Världens länder har åtagit sig att uppnå 17 globala mål för att säkerställa en hållbar värld. Många av målen står idag stilla eller går till och med bakåt. Vi behöver därmed öka takten för att vi ska kunna uppnå de globala målen till år 2030. Var med och uppmärksamma vikten av att ta ställning och agera nu för en hållbar värld!

Vad? En station med ett baklängeslopp för att uppmärksamma att vi behöver öka takten då vissa mål står stilla och till och med går baklänges. Samt ett mobilquiz för att ta reda på vad en själv kan göra för att bidra till att de globala målen uppnås.

Varför? För att uppmärksamma vikten av att agera nu för att de globala målen ska uppnås till 2030.

Hur?

Använd er av de tidigare utskickade kubernas med Globala målen för att markera ut loppet. Kuber finns även att printa ut på portalen för FN-skola. Uppmana deltagarna att gå loppet baklänges och samtidigt göra quizet: <https://www.globalamalen.se/bli-malmedveten/#/> för att få veta vad de kan göra för att bidra till att de globala målen ska uppnås. Tips! Lotta gärna ut ett pris bland de som deltar.

Klädbyte för en bättre värld

I Sverige har vi en hög konsumtion av kläder och hemtextil på närmare 14 kilo per person och år. Samtidigt använder vi textilierna allt kortare tid. Textilproduktionen kräver stora mängder resurser och har stor påverkan på miljö och klimat i både produktionslandet och globalt. Genom att fördubbla livslängden på ett plagg minskar klimatpåverkan och vattenanvändningen med nästan 50 procent. Var med och uppmärksamma vikten av att förändra våra konsumtionsmönster genom att arrangera ett klädbyte på skolan.

Vad? En klädbytarstation på skolan.

Varför? För att uppmärksamma vikten av att förändra våra konsumtionsmönster genom att erbjuda ett alternativt sätt att förnya sin garderob.

Hur?

Sätt upp ett område på skolan där personer kan lämna in plagg och i utbyte ta ett nytt plagg. Printa ut och sätt upp affischen *Mina kläder* som ni hittar på portalen för FN-skola. Tips! Om ni vill att kläder ska lämnas in innan eventet kan ni använda er av ett biljettsystem, där personer som lämnar in plagg får en biljett att lösa in till ett nytt plagg under eventet.

Film för en bättre värld

Film ger en oslagbar ingång och förståelse för vad vi behöver uppnå för att bidra till en rättvis, hållbar och fredlig värld. Var med och arrangera en filmvisning som berör och skapar engagemang!

Vad? Filmvisning med efterföljande diskussion.

Varför? För att skapa engagemang för hållbar utveckling.

Hur?

Arrangera en filmvisning med efterföljande diskussion för att uppmärksamma vikten av hållbar utveckling. På portalen för FN-skolor hittar ni filmer med tillhörande handledningar.

Femkamp för en bättre värld

God hälsa är en grundläggande förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential och att bidra till samhällets utveckling. I tävlingar skärper vi sinnet, samarbetar och satsar allt för att vinna. Världens länder har åtagit sig att uppnå 17 globala mål för en hållbar utveckling till 2030. Nu är det dags att öka takten för att nå mållinjen. Var med och bidra till att fler kommer med i kampen för en bättre värld!

Vad? En femkamp på skolan.

Varför? För att uppmärksamma de globala målen och få med fler i kampen för en bättre värld.

Hur?

Arrangera en femkamp på skolan, antingen som en lagtävling eller som en individuell insats i kampen för en bättre värld. Se förslag på olika tävlingar nedan.

Kas(s)t med plast

Individuell tävling: Ställ upp en återvinningsbehållare/hink. Den tävlande tar fem petflaskor som de så snabbt som möjligt ska kasta i återvinningsbehållaren. Den tävlande med snabbast tid vinner.

Lagtävling: Varje lag blir tilldelad en återvinningsbehållare/hink som de ska ställa sig 2 meter ifrån på rad efter varandra. Varje lagmedlem får var sin petflaska. När tiden startar turas lagmedlemmarna om att kasta ner petflaskan i återvinningsbehållare. Snabbast lag att få ner alla petflaskor vinner.

Go for the goals

Individuell tävling: Ställ upp konor som får bilda ett litet fotbollsmål. Den tävlande som får in flest mål under fem minuter vinner.

Lagtävling: Arrangera en fotbollsmatch/turnering där laget som antingen får flest mål under en match vinner eller det lag som får in det första målet vinner.

Spring för 17!

Individuell tävling: Arrangera ett lopp där den med bäst tid vinner.

Lagtävling: Arrangera en stafett där laget först i mål vinner.

Run (for) Forest, run.

Individuell tävling: Den tävlande snurrar runt ett brännbollsträ 10 varv för att sedan springa en utsatt strecka för att komma i mål. Tävlade med bäst tid vinner.

Lagtävling: Arrangera en brännbollsmatch/turnering.

Klimathopp

Individuell tävling: Markera upp en bana med hjälp av globala målen-kuber som ni hittar på portalen för FN-skolor. Den tävlande som hoppar säck runt banan på snabbast tid vinner.

Lagtävling: Dela upp deltagarna i lag och gör upp en startlinje som lagen ställer sig på led bakom. Ställ upp två stolar pyntade med globala målen-kuber ca 10 meter framför lagen. Förste person i varje lag får en säck att kliva i. När startsignalen går ska hen hoppa fram till stolen, runda den och hoppa tillbaka till näste person i led som tar över säcken och fortsätter. Det lag som först är i mål vinner.

Matsmart för en bättre värld

Klimatet påverkar tillgången till mat, men vad vi äter påverkar också klimatet. När vi ställer om vår kost till att vara mer klimatsmart kan vi också hjälpa till att bekämpa klimatförändringar och förhindra att fler drabbas av matbrist. Arrangera en fikastation för att uppmärksamma hållbara val för en bättre värld!

Vad? En fikastation.

Varför? För att fylla på energi och samtidigt uppmärksamma vikten av hållbara val.

Hur?

Arrangera en station med hållbart fika till försäljning som ni antingen har bakat själva eller gör i samarbete med skolkafeterian. Låt gärna filmen *Minska Matsvinnet* rulla i anslutning till fikastationen. Filmen hittar ni på portalen för FN-skolor. Låt gärna även en del av vinsten av fikaförsäljningen gå till ett av FN-förbundets projekt Flicka eller Minor för att uppmärksamma

FN:s arbete för en bättre värld. Här kan ni läsa mer om projekten: <https://fn.se/vi-gor/vi-stodjer-viktiga-fn-projekt-i-varlden/>

Musik för en bättre värld

Musik bidrar inte bara med positiv energi utan kan även skapa förståelse och hopp i arbetet för rättvisa, hållbarhet och fred. Var med och arrangera en musikstation som engagerar för en bättre värld!

Vad? En station med musik.

Varför? För att fyllas av energi och hopp för en bättre värld.

Hur?

Arrangera en station med musik. Bjud in liveband eller fixa ett dj-bås där förbipasserande kan önska låtar på tema *En bättre värld*. Andra inslag ni kan ha är musikquiz, norsk karaoke eller låta deltagarna bidra med en textrad till skolans egenskrivna låt för en bättre värld.

Din röst för en bättre värld

I år är det femtio år sedan FN:s första miljökonferens ägde rum, Stockholmskonferensen 1972. I sommar står därför Sverige värd, tillsammans med Kenya för FN:s högnivåmöte Stockholm+50. Ambitionen med högnivåmötet är att uppmärksamma 50 år av globalt miljöengagemang men också att bidra till att öka takten i omställningen mot hållbara och gröna samhällen, fler jobb och en miljö i balans för alla, där ingen lämnas utanför. Inför konferensen vill vi säkerställa att ungas röster inkluderas i samtalen. Var med och samla in röster till enkäten *Din röst för en bättre värld*.

Vad? En enkät.

Varför? För att lyfta ungas röster om miljö och klimat inför FN-konferensen Stockholm + 50.

Hur?

Sätt upp en station där ni informerar om vikten av att unga får göra sin röst hörd i arbetet för en bättre värld. Berätta om FN-konferensen Stockholm + 50 genom att använda er av den information som finns uppe på <https://fn.se/stockholm50/>. Uppmana deltagarna att delta i enkäten *Din röst för en bättre värld*: <https://fn.se/formular-stockholm50/> Sprid gärna enkäten även via sociala medier med hjälp av det kit ni hittar på portalen för FN-skolor.

Fred för en bättre värld

Alla människor har rätt att leva i fred och säkerhet, utan rädsla för våld och förtryck. Det är omöjligt att uppnå hållbar utveckling utan fred, liksom fred är omöjligt att uppnå utan hållbar utveckling. Inhumana vapen som minor och kärnvapen riskerar inte bara direkt mänskligt lidande utan kan få oerhörda konsekvenser för samhällen långt efter att kriget är över. Var med och uppmärksamma vikten av FN:s arbete för fred och säkerhet.

Vad? En station med utställning och tranvikning.

Varför? För att öka kännedomen och engagemanget för FN:s arbete för fred och säkerhet.

Hur?

Sätt upp en station som lyfter FN:s arbete inom fred och säkerhet. På portalen för FN-skolor hittar ni utställningar om FN:s arbete mot minor och kärnvapen. Där hittar ni även mallar för att vika fredstranor och hänga upp träd på skolan.

Medlem för en bättre värld

Vi är inne i en avgörande tid. Aldrig tidigare har världen haft så många stora utmaningar. Klimatförändringar och krig och konflikt kräver mer globalt samarbete. Svenska FN-förbundet arbetar för ett bättre och starkare FN. Vi behöver bli fler som försvarar det internationella samarbetet, skyddar de mest utsatta och värnar människors grundläggande rättigheter. Ju fler vi är, desto mer kan vi göra tillsammans. Nu och i framtiden. Var med och bidra till att fler blir medlemmar i FN-förbundet.

Vad? En station som bjuder in till medlemskap i FN-förbundet.

Varför? För att visa möjligheterna att engagera sig via FN-förbundet för en bättre värld.

Hur?

Sätt upp en station som bjuder in till medlemskap i FN-förbundet. Använd er av det informationsmaterial som ni hittar på portalen för FN-skola och hänvisa till sidan: <https://fn.se/medlem/> Glöm inte bort att samtidigt bjuda in till nästa träff med FN-elevföreningen på er skola.

10TIPS FÖR EN BÄTTRE VÄRLD!

1. **Bli klimatsmart för en bättre värld!** För att minska vår klimatpåverkan krävs stora samhällsförändringar. Du kan delta i arbetet genom att undersöka eller kontakta dina lokala politiker och fråga hur din kommun och region medverkar till att nå det svenska klimatmålet om nettonollutsläpp till 2045. Du kan även själv försöka leva mer klimatvänligt genom att till exempel resa så fossilfritt som möjligt, äta mer vegetariskt och handla hållbart.
2. **Plocka skräp för en bättre värld!** Nedskräpning är ett stort hållbarhetsproblem. Det riskerar att skada djur och människor. Plast bryts ner väldigt långsamt och kan skada miljön under hela processen från en igenkännbar produkt till att det sönderdelats till mikroplaster. Ta för vana att plocka upp skräp som du ser eller arrangera en skräpplockardag tillsammans med din skola, förening eller varför inte en grundskola. Eller kontakta din kommun och föreslå att de anordnar en kommunal skräpplockardag.
3. **Bli målmedveten för en bättre värld!** Världens länder har åtagit sig att uppnå 17 globala mål för att säkerställa en hållbar värld. Var med och bidra till att de globala målen uppnås till år 2030. Få en egen lista på vad just du kan göra för en hållbar värld genom att svara på frågor via testet *Bli målmedveten*: <https://www.globalamalen.se/bli-malmedveten/#/> Ta även reda på om din kommun är en Global kommun och hur de arbetar för att bidra i arbetet för att uppnå de globala målen. Om de ännu inte är en Global kommun kan du tipsa dem om att bli det. Här kan du läsa mer om Globala kommuner: <https://fn.se/globalasverige/deltagare/>
4. **Byt kläder för en bättre värld!** I Sverige har vi en hög konsumtion av kläder och hemtextil på närmare 14 kilo per person och år. Samtidigt använder vi textilierna allt kortare tid. Textilproduktionen kräver stora mängder resurser och har stor påverkan på miljö och klimat i både produktionslandet och globalt. Genom att fördubbla livslängden på ett plagg minskar klimatpåverkan och vattenanvändningen med nästan 50 procent. Agera mer hållbart genom att byta kläder med andra, handla second hand och konsumera medvetet genom att tänka efter före ett inköp!
5. **Gör film för en bättre värld!** Film är ett fantastiskt verktyg för att skapa diskussion och belysa samhällsfrågor. Gör en spelfilm eller dokumentärfilm som belyser vikten av hållbar utveckling, visa upp den på dina sociala medier, på skolan eller för familjen hemma. Du kan även anordna en tävling med andra filmintresserade där de tävlande har 24 timmar på sig att skapa en film som belyser temat.

6. **Bli matsmart för en bättre värld!** Klimatet påverkar tillgången till mat, men vad vi äter påverkar också klimatet. När vi ställer om vår kost till att vara mer klimatsmart kan vi också hjälpa till att bekämpa klimatförändringar och förhindra att fler drabbas av matbrist. Minska utsläpp genom att äta närproducerat samt tillaga hållbara och klimatsmarta måltider. Handla mat efter säsong och undvik svinn genom att inte handla mer än du kommer förbruka.
7. **Gör ett musikevent för en bättre värld!** Musik bidrar inte bara med positiv energi utan kan även skapa förståelse och hopp i arbetet för en rättvis, hållbar och fredlig värld. Anordna ett musikevent med tema hållbar utveckling på skolan eller för grundskoleelever. Låt deltagarna skriva egna låtar eller uppträda med musik för en bättre värld. Passa på att informera om de globala målen.
8. **Bidra med din röst för en bättre värld!** I sommar står Sverige värd, tillsammans med Kenya för FN:s högnivåmöte Stockholm+50. Ambitionen med högnivåmötet är att uppmärksamma 50 år av globalt miljöengagemang men också att bidra till att öka takten i omställningen mot hållbara och gröna samhällen, där ingen lämnas utanför. Inför konferensen vill FN-förbundet säkerställa att ungas röster inkluderas i samtalen. Var med och bidra med din röst i enkäten Din röst för en bättre värld:
<https://fn.se/formular-stockholm50/>
9. **Belys vikten av fred för en bättre värld!** Alla människor har rätt att leva i fred och säkerhet, utan rädsla för våld och förtryck. Det är omöjligt att uppnå hållbar utveckling utan fred, liksom fred är omöjligt att uppnå utan hållbar utveckling. Inhumana vapen som minor och kärnvapen riskerar inte bara direkt mänskligt lidande utan kan få oerhörda konsekvenser för samhällen långt efter att kriget är över. Var med och uppmärksamma vikten av FN:s arbete för fred och säkerhet. Arrangera eller delta i demonstrationer, workshops, föreläsningar och andra aktiviteter vars syfte är att belysa vikten av fred. Samtala med folk i din närhet, ta in och lyssna på folks upplevelser av krig och flykt. Våga släppa in och inkludera andra vars röster inte blir hörda i vanliga fall. Be din skola anordna en tyst minut för att uppmärksamma alla som går bort i krig och som är på flykt från sina hem.
10. **Bli medlem för en bättre värld!** Vi är inne i en avgörande tid. Aldrig tidigare har världen haft så många stora utmaningar. Klimatförändringar och krig och konflikt kräver mer globalt samarbete. Svenska FN-förbundet arbetar för ett bättre och starkare FN. Vi behöver bli fler som försvarar det internationella samarbetet, skyddar de mest utsatta och värnar människors grundläggande rättigheter. Ju fler vi är, desto mer kan vi göra tillsammans. Nu och i framtiden. Var med och bli medlem för en bättre värld:
<https://fn.se/medlem/>

FÖRDJUPNING: DU ÄR INTE ENSAM

Bjud in till en träff med FN-elevföreningen för att diskutera hur ni kan stärka varandra i ert engagemang för en bättre värld. Börja med att titta på UNDP:s kortfilm *Du är inte ensam*. Filmen hittar ni här: <https://www.youtube.com/watch?v=NJKsTrLpEr0>

Frågor att diskutera efter filmen:

- Vad tror ni filmen vill säga?
- Vilka känslor väcker filmen? Vad tror ni att karaktären känner i början av filmen och i slutet av filmen?
- Känner ni igen er i någon av de känslorna?
- Vad tror ni är viktigt för att inte känna sig ensam i arbetet för en bättre värld?
- Vad tror ni behövs för att fler ska känna motivationen att vilja engagera sig för en bättre värld?
- Vad skulle ni i er FN-elevförening kunna göra för att stötta varandra i ert engagemang och välkomna fler i er FN-elevförening?
- Vad skulle ni vilja göra närmast för att lyfta FN:s arbete för en bättre värld på skolan?

MATERIAL

Vecka 19 skickas ett paket ut till er skola, ni hittar även då det digitala materialet på portalen för FN-skola: www.fn.se/portalen Lösenord: *indien*.

Elevmaterial som skickas ut i paket

- Tygpåsar att dela ut som priser
- Banderoll: FN-skola för en bättre värld (separat paket)

Elevmaterial som finns på portalen: www.fn.se/portalen lösenord: *indien*

- Aktion FN för en bättre värld- elevmaterial (detta häfte)
- Marknadsföringsaffisch
- Sociala medier-kit bestående av Instagrambild och filter
- Faktabladet 10 tips på engagemang
- Affischer till stationerna
- Material till stationer.